

ZAGROŻENIA ORAZ REKOMENDACJE I WNIOSKI

ID 231

Gliwice – 10a

Tabela zagrożeń dla krajobrazu priorytetowego

Przedmiot zagrożenia	Kod zagrożenia i rodzaj (charakter) działań i zjawisk stwarzających zagrożenia	Źródło zagrożeń	Zagrożenie wewnętrzne (W) lub zewnętrzne (Z)	Skala zagrożenia (pkt.)
A. Zagrożenia dziedzictwa przyrodniczego A.3. Struktura ekologiczna krajobrazu	A.3.5. Zmniejszenie się różnorodności przyrodniczej	I. Gospodarka przestrzenna II. Branżowe	W	9
B. Zagrożenia dziedzictwa kulturowego B.1. Osadnictwo	B.1.1. Zaburzanie struktury miejskich i wiejskich zabytkowych układów przestrzennych przez nowe inwestycje	I. Gospodarka przestrzenna I.5.1. Brak planowania krajobrazu	W	8
B. Zagrożenia dziedzictwa kulturowego B.1. Osadnictwo	B.1.1. Zaburzanie struktury miejskich i wiejskich zabytkowych układów przestrzennych przez nowe inwestycje	V. Ekonomiczne V.2. Presje ekonomiczne	W	12
B. Zagrożenia dziedzictwa kulturowego B.2. Architektura	B.2.1. Brak należytej ochrony i konserwacji zabytkowych obiektów i zespołów architektonicznych	V. Ekonomiczne V.1. Niedostateczne środki finansowe	W	8
B. Zagrożenia dziedzictwa kulturowego B.2. Architektura	B.2.2. Wprowadzanie do harmonijnych zespołów architektoniczno-krajobrazowych materiałów i obiektów degradujących wyraz stylistyczny i funkcjonalność całego zespołu	V. Ekonomiczne V.2. Presje ekonomiczne	W	8
B. Zagrożenia dziedzictwa kulturowego B.2. Architektura	B.2.2. Wprowadzanie do harmonijnych zespołów architektoniczno-krajobrazowych materiałów i obiektów	VI. Społeczno-kulturowe VI.4. Niska kultura	W	8

	degradujących wyraz stylistyczny i funkcjonalność całego zespołu	estetyczna i świadomość krajobrazowa		
C. Zagrożenia fizjonomii krajobrazu C.1. Kompozycja i ład przestrzenny	C.1.2. Niszczenie cennych wartości historycznych, fizjonomicznych, przyrodniczych i architektonicznych przypadkową i nieestetyczną zabudową i infrastrukturą	I.2 Transport I.2.3. Ruch komunikacyjny	Z	8
C. Zagrożenia fizjonomii krajobrazu C.1. Kompozycja i ład przestrzenny	C.1.4. Chaos przestrzenny i wizualny wywołany przez reklamy, szczególnie w przestrzeniach publicznych i wzdłuż pasa dróg	I. Gospodarka przestrzenna I.5.1. Brak planowania krajobrazu	W	5
C. Zagrożenia fizjonomii krajobrazu C.2. Walory estetyczne	C.2.1. Brak dbałości o estetyczne wkomponowanie tras i węzłów komunikacyjnych w otaczający krajobraz	I.2 Transport I.2.3. Ruch komunikacyjny	Z	8
C. Zagrożenia fizjonomii krajobrazu C.2. Walory estetyczne	C.2.2. Przypadkowa i niewłaściwa stylizacja i kolorystyka wielokondygnacyjnych osiedli blokowych podczas działań termomodernizacyjnych	VI. Społeczno-kulturowe VI.4. Niska kultura estetyczna i świadomość krajobrazowa	W	8
D. Zagrożenia walorów akustycznych, zapachowych i sanitarnych D.1. Walory akustyczne	D.1.1. Hałas komunikacyjny i przemysłowy	I.2 Transport I.2.3. Ruch komunikacyjny	W, Z	11
D. Zagrożenia walorów akustycznych zapachowych i sanitarnych D.3. Walory sanitarne	D.3.2. Zanieczyszczenie powietrza	I. Gospodarka przestrzenna II. Branżowe V. Ekonomiczne	W	8

Rekomendacje i wnioski przeciwdziałające zagrożeniom w zakresie ochrony i kształtowania ekosystemów, ich zespołów oraz struktury ekologicznej krajobrazu

1. Zachowanie i pielęgnacja starych drzew i ich zespołów, w szczególności w obrębie bulwarów nad Kłodnicą i Ostropką, dużych założeń w rejonie ul. Sobieskiego oraz uwzględnienie w kształtowaniu terenów zieleni funkcji ekologicznych związanych z ochroną bioróżnorodności.
2. Pozostawianie na terenach zieleni nieurządzonej drzew obumierających i martwych, zwłaszcza starych drzew liściastych oraz dziuplastych, z wyjątkiem sytuacji stwarzających zagrożenie dla ludzi lub mienia.

Rekomendacje i wnioski przeciwdziałające zagrożeniom w zakresie osadnictwa, architektury, kompozycji, ładu przestrzennego oraz walorów estetycznych

3. Uwzględnienie w nowo sporządzanych aktach planowania przestrzennego, dokumentach strategicznych i programowych oraz w decyzjach administracyjnych potrzeby ochrony walorów przyrodniczych, kulturowych i fizjonomicznych, w tym opisanych w charakterystyce krajobrazu.
4. Przeciwdziałanie miejskiej wyspie ciepła i zwiększanie powierzchni chłonnych.
5. Ochrona układu urbanistycznego Starego Miasta w ramach średniowiecznego założenia wraz z murami miejskimi i zabytkowymi budowlami, w tym: ratuszem przebudowanym w XVIII/XIX w., zamkiem - tzw. "Dworem Cetryczów" z XIV wieku i obiektami sakralnymi, a także wytyczoną ok. 1880 roku ulicą Zwycięstwa z zabytkowymi budynkami w wielu stylach z przełomu XIX i XX wieku, ze szczególnie interesującym modernistycznym Domem Tekstylnym Weichmanna: 1) w ustaleniach i rekomendacjach w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie dotyczących zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej w strategii rozwoju lokalnego lub strategiach ponadlokalnych, 2) w procesach planowania i zagospodarowania przestrzennego, 3) w ramach ochrony i konserwacji zabytkowych obiektów i układów urbanistycznych, 4) poprzez niewprowadzanie materiałów, rozwiązań i obiektów degradujących ich wyraz stylistyczny.
6. Wprowadzanie do gminnej ewidencji zabytków obiektów mających cechy zabytkowe, ze szczególnym uwzględnieniem obiektów architektury regionalnej.
7. W obrębie wyznaczonego na załączniku kartograficznym obszaru wyróżniającego się Lokalną Formą Architektoniczną utrzymanie zachowanego układu jednorodnego zespołu urbanistycznego jednorodzinnej i niskiej wielorodzinnej zwartej śródmiejskiej zabudowy mieszkaniowej z lat 20-tych XX. w. przy Placu Na Wzgórzu i wzdłuż ulic Prusa, Długiej, Krótkiej, Alei Mickiewicza z budynkami willowymi i cennym starodrzewiem, (proj. K. Schabik, H. Sattler, 1922 r.), będącego przykładem architektury wczesnego modernizmu. W przypadku wprowadzania nowej lub modernizowanej zabudowy dopuszczone budynki nawiązujące stylistycznie do historycznej zabudowy Osiedla Nowe Miasto": wolnostojące, bliźniacze lub szeregowe w zabudowie kalenicowej, na planie prostokąta, o wysokości 1-3 kondygnacji z poddaszami użytkowymi, elewacje tynkowane w kolorach jasnych – szarych, ugrowych, dachy strome dwuspadowe i wielospadowe, w kolorze naturalnej dachówki czerwonej.
8. W otoczeniu Osiedla Nowe Miasto" jako obszaru wyróżniającego się Lokalną Formą Architektoniczną zalecana zabudowa mieszkaniowa w obszarze śródmiejskim, w sąsiedztwie, to zabudowa jednorodzinna zwarta (szeregowa, grupowa) i wielorodzinna do 4 kondygnacji jako ulicowa lub kwartałowa, z kameralnymi placami i skwerami, w nurcie „nowego urbanizmu”, z zielenią towarzyszącą, budynki mieszkalne i usługowe z dachami wielospadowymi.
9. Harmonijne łączenie wartości zabytkowych lub przyrodniczo-krajobrazowych ze współczesną zabudową i zagospodarowaniem.
10. Zwiększanie udziału drzew, zazielenianie przestrzeni publicznych, w tym placów i skwerów, podwórzy w zabudowie historycznej, zieleni przykościelnej oraz stosowanie rozwiązań opartych na przyrodzie.
11. Dostosowanie stylistyki elementów zagospodarowania, w tym kompozycji zieleni do charakteru danego wnętrza urbanistycznego.
12. Nieumieszczanie instalacji i urządzeń technicznych na dachach budynków oraz samodzielnych konstrukcjach w sposób widoczny z danego wnętrza urbanistycznego.
13. Nieprzegradzanie, niezaburzanie i nie deformowanie osi widokowych i osi kompozycji.
14. Kształtowanie ciągów handlowo-usługowych, zwłaszcza wzdłuż ulic i placów wyłączonych z ruchu kołowego albo z ograniczeniami w ruchu kołowym.
15. Zachowanie punktów, osi widokowych oraz powiązanych z nimi cennych fizjonomicznie elementów ekspozycji biernej, w tym opisanych w charakterystyce krajobrazu i wskazanych na załączniku kartograficznym.
16. Ochrona zwartej zabudowy śródmiejska z charakterystycznym układem urbanistycznym, rynkiem z dominującą bryłą ratusza, zwartymi pierzejami zabudowy historycznej oraz osią kompozycyjną (widokową) łączącą gliwicką starówkę z dworcem.

17. Ochrona osi widokowej wzdłuż ul. Dworcowej, osi widokowej wzdłuż ul. Styczyńskiego na kościół p.w. św. Bartłomieja, osi widokowej wzdłuż ul. Konarskiego na zabytkowy budynek z wyróżniającą się w krajobrazie wieżą (Wydział Chemii Politechniki Śląskiej) oraz walorów fizjonomicznych ulic i bulwarów prowadzących wzdłuż Kłodnicy.
18. Zachowanie osi widokowych (szczególnie w przypadku osi prowadzącej na Rynek) poprzez nieumieszczanie reklam.
19. Dostosowanie sposobu kształtowania, zagospodarowania i wyposażania przestrzeni publicznych do historycznego charakteru ich otoczenia w obrębie historycznego centrum Gliwic.
20. W obrębie układu urbanistycznego miasta nieumieszczanie tablic i urządzeń reklamowych przesłaniających obiekty zabytkowe.
21. Nieumieszczanie reklam LED; nieumieszczanie reklam na terenach niezabudowanych; ograniczenia wielkości reklam i szyldów na terenach zabudowanych do 2 m².
22. Przygotowanie, stosowanie i egzekwowanie lokalnego wzornika szyldów z preferowaniem materiałów naturalnych; ujednolicenie kolorystyki, wielkości liter, itp.
23. Porządkowanie organizacji ruchu i parkowania pojazdów w ramach poszczególnych placów i ulic poprzez wprowadzanie czytelnego podziału na przestrzenie przeznaczone dla ruchu pieszego i rowerowego albo przestrzenie przeznaczone dla ruchu i do parkowania pojazdów mechanicznych, za pomocą rozwiązań przestrzennych i technicznych.
24. Ochrona i propagowanie niematerialnego dziedzictwa kulturowego Gliwic, w tym Parku Chopina wraz z Palmiarnią Miejską.

Rekomendacje i wnioski przeciwdziałające zagrożeniom w zakresie warunków akustycznych, sanitarnych, zapachowych i innych

25. Przeciwdziałanie hałasowi komunikacyjnemu, ze szczególnym uwzględnieniem rozwiązań organizacyjnych i konieczności zachowania walorów kulturowo-historycznych i estetyczno-widokowych cennego układu urbanistycznego miasta.
26. Przeciwdziałanie powstawaniu niskiej emisji zanieczyszczeń powietrza.

Rekomendacje i wnioski dotyczące obiektów i obszarów proponowanych do objęcia ochroną prawną

27. Utworzenie parku kulturowego obejmującego historyczne centrum Gliwic.